

Reģionu komitejas atzinums “Paplašināšanas pakete 2006 — Nākamās kandidātvalstis”

(2007/C 197/04)

REĢIONU KOMITEJA

- uzskata, ka Rietumbalkānu valstu nākotne ir saistīta ar Eiropas Savienību, kā arī atzīst iespējamo kandidātvalstu panākumus, īstenojot Eiropas perspektīvas precizēšanas plānu;
- uzskata arī, ka, objektīvi izvērtējot pastāvošos priekšnosacījumus un visus līdzšinējos panākumus, svarīgās politikas un ekonomikas jomās, kā arī pilsoniskajā sabiedrībā vēl joprojām pastāv būtiskas problēmas, kuru risināšana prasīs ievērojamus visu iesaistīto pušu pūliņus;
- vēlētos arī uzsvērt, ka tas, cik drīz iespējamās kandidātvalstis pievienosies ES, galvenokārt ir atkarīgs no reformu procesu rezultātiem attiecīgajās valstīs. Vienlaikus jāņem vērā arī ES spēja integrēt jaunas dalībvalstis;
- tajā pašā laikā arī uzsver, ka tas nav tikai “tehnisks” jautājums: spēja integrēt jaunas dalībvalstis ir saistīta ne tikai ar ES iestāžu veikspēju, bet vienmēr arī ar to, vai dalībvalstu iedzīvotāji atbalsta attiecīgos lēmumus;
- uzsver — lai arī ES un Rietumbalkānu reģions sadarbojas, īstenojot reformas tādās jomās kā tirdzniecības liberalizācija, privatizācija, tiesiskais regulējums un ārvalstu investīciju veicināšana, joprojām nav radīts satvars kopīgam darbam reģionālā un vietējā līmenī; Reģionu komitejas 2006. gada februārī izveidotā Rietumbalkānu darba grupa ir iecerējusi izstrādāt šādu satvaru, palielinot vietējā un reģionālā līmeņa sociālās un ekonomiskās attīstības nozīmi ES politiskajā programmā;
- atgādina, ka paplašināšanas procesa pārraudzība valsts, reģionālā un vietējā līmenī ir viens no svarīgākajiem uzdevumiem, ievērojot minētā jautājuma nozīmi no Eiropas Savienības nākotnes viedokļa, kā arī nepieciešamību stabilizēt stāvokli Rietumbalkānos; tāpēc Reģionu komiteja uzskatīja, ka svarīgi ir izveidot politisku forumu, kurš veicinātu minēto procesu, kas ietver arī dialogu ar ieinteresētajām pusēm, un palīdzētu definēt Komitejas politisko nostāju;

I. Politiskie ieteikumi

Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei — "Paplašināšanas stratēģija un galvenie uzdevumi 2006.-2007. gadam ar pievienoto īpašo ziņojumu par ES spēju integrēt jaunas dalībvalstis"

COM(2006) 649 galīgā redakcija

REĢIONU KOMITEJA

Paplašināšanas stratēģija un vispārēji uzdevumi

1. uzskata, ka Rietumbalkānu valstu nākotne ir saistīta ar Eiropas Savienību, kā arī atzīst iespējamo kandidātvalstu panākumus, īstenojot Eiropas perspektīvas precizēšanas plānu;

2. uzskata arī, ka, objektīvi izvērtējot pastāvošos priekšnosacījumus un visus līdzšinējos panākumus, svarīgās politikas un ekonomikas jomās, kā arī pilsoniskajā sabiedrībā vēl joprojām pastāv būtiskas problēmas, kuru risināšana prasīs ievērojamus visu iesaistīto pušu pūliņus;

3. stingri iestājas par to, lai tiktu turpinātas reformas, kas nepieciešamas visa reģiona stabilizācijai; apzinās dilemmu, kas saistīta ar to, ka iespējamās kandidātvalstis varēs pievienoties ES ilgākā laika termiņā: jo grūtāk sasniedzams būs pievienošanās mērķis, jo ticamāki ir draudi, ka reformu process var zaudēt dinamiku. Tas gan nenozīmē, ka drīkstam atkāpties no pievienošanās kritērijiem vai atteikties no stingras nosacījumu ievērošanas principa; norāda, ka ir jārada pietiekami stimuli un jāsniedz palīdzība, kas veicina reformu procesa turpināšanu visos līmeņos;

4. atzinīgi vērtē visus piemērotos ES pasākumus, kas sekmē atsevišķu valstu attīstības stabilitāti, galvenokārt — cīņu pret korupciju un organizēto noziedzību, kā arī atbalsta pasākumus efektīvu pārvaldes struktūru izveidē, kuriem katrā ziņā jāaptver arī reģionālais un vietējais līmenis; šajā ziņā atzinīgi vērtē arī visus piemērotos pasākumus, kas veicina patstāvīgu pieeju reģiona politiskās un ekonomiskās sadarbības veidošanai;

5. vēlētos arī uzsvērt, ka tas, cik drīz iespējamās kandidātvalstis pievienosies ES, galvenokārt ir atkarīgs no reformu procesu rezultātiem attiecīgajās valstīs. Vienlaikus jāņem vērā arī ES spēja integrēt jaunas dalībvalstis;

6. tajā pašā laikā arī uzsver, ka tas nav tikai "tehnisks" jautājums: spēja integrēt jaunas dalībvalstis ir saistīta ne tikai ar ES iestāžu veikspēju, bet vienmēr arī ar to, vai dalībvalstu iedzīvo-

tāji atbalsta attiecīgos lēmumus, un atgādina ES vadītājiem, ka ir svarīgi ieklausīties sabiedrības viedoklī, kā arī to, ka gadījumos, kad vispārējais paplašināšanas novērtējums ir pozitīvs, sabiedrības atbalsta nodrošināšanā turpmākām paplašināšanas kārtām liela nozīme ir arī vadībai;

7. ierosina Kopienas iestādēm veicināt pasākumus, lai iedzīvotājiem un apvienībām, kurās tie darbojas, būtu iespēja publiski paust savu viedokli un apmainīties ar uzskatiem jautājumā par paplašināšanas procesu.

8. atzīst, ka Rietumbalkānu — atsevišķu minētā reģiona valstu un tautu — pievienošanās ir nozīmīga, vērtīga un bagātinās visu ES;

9. tāpēc atbalsta visus centienus, lai pirmspievienošanās un pievienošanās procesi noritētu, stingri ievērojot noteiktos kritērijus, un lai tie — ņemot vērā iespējamo ietekmi uz kopējām politikām — būtu pēc iespējas pārredzami, kas ļautu uzsākt plašas politiskas debates par turpmāko paplašināšanos. Tikai šādā veidā būs iespējams panākt nepieciešamo sabiedrības atbalstu. RK, kā arī tās locekļi aktīvi piedalīsies šajās debatēs, apzinoties, ka tieši Rietumbalkānu valstu nākotne ir nozīmīgs pārbaudījums kopīgajai Eiropas idejai;

10. aicina visas iesaistītās puses aktīvi un konstruktīvi piedalīties reģiona strīdīgo jautājumu risināšanā, kas pagaidām vēl traucē sasniegt kopīgos mērķus; Kosovas jautājums neapšaubāmi ir īpaši svarīgs, jo tas ietekmē arī reģionu kopumā;

11. stingri iestājas par to, lai līdz brīdim, kad minētās valstis pievienosies ES, tiktu veikti piemēroti pasākumi, kas — katrā ziņā saglabājot arī pievienošanās iespējas —, no vienas puses, uzlabo iespējas ilgtermiņā veicināt attiecīgo Rietumbalkānu valstu konstruktīvu attīstību un, no otras puses, praktiski palīdz šīs valstis tuvināt ES;

12. šajā sakarā atzīst vīzu izsniegšanas atvieglojumu (*visa free movement*) nozīmīgumu Rietumbalkānu iedzīvotājiem un stingri atbalsta vēlmi veicināt tiešus kontaktus (*people-to-people contacts*), piedāvājot arī vairāk stipendiju šī reģiona studentiem un jauniem darba ņēmējiem;

13. atbalsta pasākumus, kas veicina pārrobežu un starpreģionālo sadarbību ar ES dalībvalstu reģionālajām un vietējām pašvaldībām, kā arī Rietumbalkānu reģiona valstu sadarbību, kurai būtu jānotiek iespējami daudzās politikas jomās;

14. uzsver — lai arī ES un Rietumbalkānu reģions sadarbojas, īstenojot reformas tādās jomās kā tirdzniecības liberalizācija, privatizācija, tiesiskais regulējums un ārvalstu investīciju veicināšana, joprojām nav radīts satvars kopīgam darbam reģionālā un vietējā līmenī; Reģionu komitejas 2006. gada februārī izveidotā Rietumbalkānu darba grupa ir iecerējusi izstrādāt šādu satvaru, palielinot vietējā un reģionālā līmeņa sociālās un ekonomiskās attīstības nozīmi ES politiskajā programmā;

15. atgādina, ka paplašināšanas procesa pārraudzība valsts, reģionālā un vietējā līmenī ir viens no svarīgākajiem uzdevumiem, ievērojot minētā jautājuma nozīmi no Eiropas Savienības nākotnes viedokļa, kā arī nepieciešamību stabilizēt stāvokli Rietumbalkānos; tāpēc Reģionu komiteja uzskatīja, ka svarīgi ir izveidot politisku forumu, kurš veicinātu minēto procesu, kas ietver arī dialogu ar ieinteresētajām pusēm, un palīdzētu definēt Komitejas politisko nostāju;

16. uzsver, ka, izveidojot minēto darba grupu, tā plāno veicināt pastāvīgu dialogu ar vietējā un reģionālā līmeņa politiskajiem pārstāvjiem Rietumbalkānu valstīs. Komiteja arī veicinās un atbalstīs informācijas un saziņas kampaņas par paplašināšanas procesu ES un Rietumbalkānu vietējās pašvaldībās un reģionos.

Albānija

17. norāda, ka joprojām ir nepieciešams pielikt ievērojamas pūles, lai stiprinātu decentralizētas struktūras un līdz ar to arī nosacījumus vietējā līmeņa demokrātijas attīstībai; pārvaldes restrukturizācija un modernizācija nav jāveic, lai likvidētu reģionālās un vietējās pārvaldes iestādes, bet lai sekmētu to veikspējas palielināšanos;

18. atzinīgi vērtē panākumus mazākumtautību aizsardzības jomā, tomēr ir norūpējusies par to, ka cilvēku tirdzniecības apkarošanā tiek ieguldīts pārāk maz resursu. Pirmām kārtām strauji jāuzlabo neaizsargātāko sabiedrības grupu, piemēram, čigānu bērnu, stāvoklis. Komiteja norāda, ka vietējā un reģionālā līmeņa atbildīgajām personām ir svarīga nozīme tiesisko pamatnosacījumu ieviešanā minētajā jomā;

19. saistībā ar izstrādāto Likuma par pašvaldību budžetu projektu atzinīgi vērtē visus pasākumus, kas ļauj uzlabot vietējā un reģionālā līmeņa finansiālo nodrošinājumu un paplašina iespējas veicināt investīcijas vietējā un reģionālajā līmenī;

20. atzinīgi vērtē uzlabojumus publiskajā pārvaldē, īpaši iepirkumu jomā (Parlaments šobrīd apspriež jaunu likumprojektu arī minētajā jomā), kas līdz šim ir bijusi visai nepārre-

dzama, un ierosina turpmākajā dokumenta izstrādē vairāk iesaistīt vietējo un reģionālo līmeni;

21. atzinīgi vērtē ievērojamo ekonomiskā stāvokļa uzlabošanos un pauž cerību, ka tiks pieliktas visas pūles, lai izpildītu saistības, kas noteiktas 2006. gadā parakstītajā stabilizācijas un asociācijas nolīgumā;

22. ir iepazinies ar 2007. gada 18. februārī notikušo pašvaldību vēlēšanu rezultātiem, kā arī ar Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) novērotāju secinājumiem un aicina veikt lielākas pūles, lai vēlēšanu norise turpmāk atbilstu starptautiskajiem standartiem;

23. atzinīgi vērtē panākumus korupcijas apkarošanas un cilvēktiesību aizsardzības jomā un pauž cerību, ka arī turpmāk tiks darīts viss, lai panāktu uzlabojumus minētajā jomā.

Bosnija un Hercegovina

24. atzīmē, ka ir vajadzīgas konstitucionālās reformas un ka ir jāizpilda ar Eiropas Savienību noslēgtajā stabilizācijas un asociācijas līgumā noteiktās saistības, lai turpmākajos mēnešos ievērojami paātrinātu pievienošanās procesu;

25. atbalsta visus pasākumus, kas var sekmēt situācijas stabilizāciju Bosnijā un Hercegovinā, īpašu nozīmi piešķirot vietējās demokrātijas stiprināšanai abās teritoriālajās vienībās. Tā ļautu ne tikai uzlabot politisko situāciju vietējā līmenī, bet arī visai ievērojami veicināt stāvokļa stabilizāciju kopumā;

26. atzinīgi vērtē panākumus cīņā pret korupciju, kā arī cilvēktiesību un mazākumtautību jomā un aicina vēl vairāk aktivizēt darbu minētajās jomās. Svarīga nozīme šajā ziņā ir aktīvai vietējai demokrātijai un pilsoniskās sabiedrības stiprināšanai;

27. stingri iestājas par ciešu sadarbību ar Starptautisko krimināltiesu Hāgā;

28. atbalsta visus pasākumus, kas var sekmēt patiesa valsts iekšējā tirgus veidošanos, un uzskata, ka nozīmīgu ieguldījumu šajā ziņā var sniegt rīcība vietējā līmenī;

29. tieši tāpēc iestājas par vietējā līmeņa institucionālu un finansiālu nostiprināšanu, kurai jānorit vienlaikus ar efektīvas pārvaldes izveidi;

30. aicina abas valsts teritoriālās vienības patiesi censties panākt konstruktīvāku sadarbību un atzinīgi vērtē nevalstisko struktūru un bezpeļņas organizāciju panākumus darbā, kas saistīts ar jaunu vietējā līmeņa pārvaldes attīstības stratēģiju.

Melnkalne

31. atzīst valsts centienus pēc neatkarības atgūšanas izveidot valsts struktūras un atzinīgi vērtē šajā jomā paveikto;

32. īpaši atzinīgi vērtē vietējo pašvaldību reformas īstenošanu, kas tika sākta, ierosinot virkni likumprojektu, kuru mērķis ir nostiprināt vietējās pārvaldes vienības saskaņā ar pašpārvaldes pilnveidošanas darba programmu;

33. atzinīgi vērtē arī valdības nodomu izveidot koordinācijas iestādi decentralizācijas procesa uzraudzībai, šīs iestādes uzdevums būs arī precizēt pilnvaru sadalījumu un to finansiālo nodrošinājumu;

34. atzinīgi vērtē publiskās pārvaldes darbinieku jauno ētikas kodeksu, kas attiecas arī uz vietējās pašvaldībās nodarbinātajiem. Kodekss nodrošinās to, ka, īstenojot publiskās pārvaldes reformu, tiks novērsti arī tie trūkumi, kas joprojām pastāv, piemēram, korupcijas apkarošanas jomā;

35. atzīst panākumus korupcijas apkarošanas jomā un atzinīgi vērtē sadarbību ar Starptautisko krimināltiesu Hāgā.

36. aicina aktīvāk veikt pasākumus, kuru mērķis ir mazākumtautību aizsardzība. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš čigānu un bēgļu stāvoklim.

Serbija

37. norāda uz 2006. gada oktobra atzinumu par Rietumbalkānu valstīm, kurā pausts viedoklis, ka ES vēlas, lai visas minētās valstis pievienotos Eiropas Savienībai, un vēlreiz apliecina gatavību turpināt sadarbību ar Serbijas vietējām un reģionālajām pašvaldībām;

38. izsaka nožēlu par Serbijas parlamenta lēmumu neatbalstīt ANO īpašā pārstāvja *Martti Ahtisaari* projektu par Kosovas nākotnes statusu un pauž cerību, ka turpmāko sarunu gaitā izdosies panākt konstruktīvu risinājumu, kas būtu pieņemams visām pusēm; aicina Serbijas valdību aktīvi un lietišķi iesaistīties konsultācijās par Kosovas jautājuma risinājumu;

39. atzinīgi vērtē panākumus, attīstot publisko pārvaldi un palielinot tās efektivitāti, bet aicina arī veikt atbilstošus pasākumus,

kumus, lai izveidotu decentralizētas un vietējā līmeņa pārvaldes struktūras, tādējādi nodrošinot subsidiaritātes principa ievērošanu;

40. iesaka Komisijai, kas sniedz atbalstu iestāžu izveidei, īpašu uzmanību veltīt vietējo pašvaldību veikspējai, lai īpaši uzlabotu tiesību aktu ieviešanu, kā arī valdības un pašvaldību saziņu un sadarbību;

41. aicina Serbiju pēc iespējas ātrāk ratificēt Eiropas vietējo pašvaldību hartu;

42. atzinīgi vērtē panākumus korupcijas apkarošanā un aicina turpināt darbu minētajā jomā;

43. iestājas par bezierunu sadarbību ar Starptautisko krimināltiesu Hāgā;

44. atzinīgi vērtē ievērojamos panākumus sarunās par vīzu izsniegšanas atvieglojumiem un par personu atpakaļuzņemšanu.

Kosova

45. atzinīgi vērtē ANO īpašā pārstāvja *Martti Ahtisaari* pūliņus, kas vērsti uz Kosovas nākotnes tiesiskā statusa noteikšanu, un uzsver, ka tuvākajā nākotnē ir nepieciešams atrast stabilu minētā jautājuma risinājumu, kas nodrošinātu visu Kosovas iedzīvotāju tiesības;

46. aicina Kosovas valdību aktīvi un lietišķi iesaistīties konsultācijās par Kosovas statusa noteikšanu;

47. atzinīgi vērtē panākumus cīņā pret korupciju, atzīst līdz šim paveikto cilvēktiesību un mazākumtautību aizsardzības jomā un aicina šos centienus turpināt;

48. atzinīgi vērtē to, ka Kosovas varas iestādes ir izstrādājušas pamatprogrammu pašvaldību pārvaldes reformai, kuras mērķis ir uzlabot drošību un dzīves apstākļus vietējās pašvaldībās;

49. uzsver, ka, neraugoties uz visiem panākumiem, vietējā līmeņa pārvaldes iestāžu veikspēja joprojām ir nepietiekama, un tas attiecas gan uz administratīvo, gan uz stratēģiskās plānošanas jomu.

Briselē, 2007. gada 6. jūnijā.

Reģionu komitejas
priekšsēdētājs
Michel DELEBARRE

II. Kārtība

Nosaukums	Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei — Paplašināšanas stratēģija un galvenie uzdevumi 2006.-2007. gadam ar pievienoto īpašo ziņojumu par ES spēju integrēt jaunas dalībvalstis
Atsauces	COM(2006) 649 galīgā redakcija
Juridiskais pamats	EK Līguma 265. panta 1. punkts
Reglamentā noteiktā kārtība	
Komisijas pieprasījuma datums	8.11.2006.
Biroja lēmuma datums	25.4.2006.
Atbildīgā komisija	Ārējo attiecību un decentralizētas sadarbības komisija (RELEX)
Ziņotājs	Wolfgang Gibowski kgs (DE/PPE), Valsts sekretārs, Lejas-saksijas pilnvarotais pārstāvis federālajā valdībā
Paskaidrojuma raksts	7.12.2006.
Izskatīts komisijā	25.1.2007.
Datums, kad pieņemts komisijā	29.3.2007.
Komisijas balsojuma rezultāts	Pieņemts ar balsu vairākumu
Datums, kad pieņemts plenārsesijā	6.6.2007.
Iepriekšējais Komitejas atzinums	<i>CdR 115/2006 fin (*)</i> , atzinums par Komisijas paziņojumu par tematu "Rietumbalkāni ceļā uz ES — stabilitātes nostiprināšana un labklājības celšana", COM (2006) 27 galīgā redakcija. Ziņotājs Franz Schausberger kgs (AT/PPE), pieņemts RK plenārsesijā 14.6.2006.

(*) OV C 51, 6.3.2007, 16. lpp.